

Bakteeriviljely verestä 1153 B-BaktVi

Bakteeri- ja sieniviljelynäytteet. Veren bakteeriviljely sisältää aerobi- ja anaerobipullon, pikkulapsilla yhden lasten pullon, joka on optimoitu pienemmille verimäärille (kts. kuva). Pääsääntöisesti otetaan kaksi veriviljelyä yhdellä pistolla huolellisen ihonpuhdistuksen jälkeen. Ottojärjestys merkitään pulloihin (1 aerobi, 2 anaerobi, 3 aerobi, 4 anaerobi). Veriviljelynäyte otetaan ennen muita näytteitä.

Pullojen korkinsuojus poistetaan ja korkin ulkopinta desinfioidaan klooriheksidiinialkoholiin tai 70 % etanoliin kostutetulla steriilillä harsotaitoksella. Samalla tarkistetaan että pullo on ehjä eikä siinä näy merkkejä kontaminaatiosta, kuten samenemista, kumikorkin pullottamista tai sisään vetäytymistä (Huom. Pullossa oleva ylipaine voi aiheuttaa kontaminoituneen elatusaineen virtaamisen potilaan verenkiertoon näytteenoton yhteydessä).

Näytteenotossa on tärkeää noudattaa steriiliä tekniikkaa. Muita verinäytteitä varten tehty tavallinen ihon pyyhintä ei ole riittävä veriviljelyä varten. Steriilejä hansikkaita kannattaa käyttää vaikeissa näytteenotto-tilanteissa, joissa näytteenottoaluetta joudutaan koskettamaan näytteenoton yhteydessä.

Näytteenottokohta puhdistetaan usealla peräkkäisellä steriilillä klooriheksidiinialkoholiin kostutetulla harsotaitoksella voimakkaasti hangaten. Vaihtoehtoisesti käytetään 70 % etanolia (Dermades) harsotaitoksessa, jonka annetaan olla paikallaan 1 min. Ihoa ei kuivata, vaan desinfektioaineen annetaan haihtua iholta.

Näyte otetaan laskimosta mieluiten suljettua näytteenotto-järjestelmää käyttäen suoraan veriviljelypulloihin. Aikuisilta otetaan verta 8-10 ml ensin aerobiseen, sitten anaerobiseen pulloon, lapsilla 1 – 3 ml lastenpulloon. Näytemäärän pystyy arvioimaan pullon kyljessä olevasta asteikosta. Sekä liian pieni (< 5 ml) että liian suuri (>13 ml) näytemäärä heikentää veriviljelyn herkkyyttä. Lasten pullon miniminäytemääräksi on ilmoitettu 0.5 ml.

Mikäli näytettä ei saada otettua yllä olevan mukaisesti, näytteenottaja lisää jonkin seuraavista vakiolausunnoista (huom. negatiivisiksi jäävät pulloet käsitellään täysin automaattisesti, joten näytteenottajan lisäämä lausunto on ainoa tapa välittää tieto potilaan veriviljelyvastaukseen).

- AVO Näyte otettu avotekniikalla.
- VAJAA Veriviljelypulloon saatu <5ml näytettä, mikä voi alentaa viljelyn herkkyyttä
- VAINA Veriviljelyssä otettu/saatu vain aerobipullo..

Veren bakteeriviljelyssä tunnistetaan myös pulloissa mahdollisesti kasvavat sienipatogeenit. Jos kuitenkin erityisesti epäillään sieniperäistä sepsistä, voidaan lisäksi tilata veren sieniviljely pyynnöllä B-SienVi (1938), jolloin näytteeksi otetaan 8-10 ml verta BACTEC Mycosis IC/F veriviljelypulloon.

Veren tuberkuloosi/mykobakteeri-viljely tulee tilata ja ottaa erikseen (B-TbEVi, 4438), näytteeksi otetaan 3-5 ml verta tätä varten suunniteltuun BACTEC Myco/F-Lytic veriviljelypulloon. Veriviljelypulloet toimitetaan mahdollisimman nopeasti laboratorioon, lyhytaikainen säilytys ja kuljetus huoneenlämmössä.

Veriviljelypullot, vasemmalta oikealle:

- aerobipullo (logistiikkakeskuksen tilausnumero 957006),
- anaerobipullo (logistiikkakeskuksen tilausnumero 957005),
- lasten pullo (logistiikkakeskuksen tilausnumero 957004),
- sieniveriviljelypullo (logistiikkakeskuksen tilausnumero 948984),
- mykobakteeriveriviljelypullo (logistiikkakeskuksen tilausnumero 900554).

Katselmoitu 12.2.2021/KRJ.